

Nr 160.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pensioner å allmänna indragningsstaten åt vissa daglönare vid marinen; given Stockholms slott den 13 mars 1925.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

P. Albin Hansson.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1925.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, statsråden OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Departementschefen, statsrådet Hansson anför:

Enligt kungörelsen den 25 november 1910 (nr 130, sid. 6), angående pensionering av de vid marinen anställda förmän bland daglönare, sjukvaktare och övriga daglönare, är daglönare under vissa förutsättningar berättigad till pension vid avgång från sin anställning. Jämlikt § 2 av kungörelsen erfordras för rätt att komma i åtnjutande av pension dels en tjänstetid av minst 25 år och dels att antingen hava uppnått 65 levnadsår eller efter uppnådda 60 levnadsår befinnas vara på grund av försvagat hälsotillstånd eller nedsatta krafter mindre tjänlig till arbete vid marinen

eller ock efter uppnådd levnadsålder av 55 år befinnas av behörigen styrkt sjuklighet vara för framtiden oförmögen till utförande av arbete därstädes.

Med bifall till av Kungl. Maj:t till 1920 års riksdag avlåten proposition (nr 100) fattade riksdagen beslut om beredande av pensionsförbättring åt marinens daglönare. I anslutning härtill förordnades genom kungörelse den 24 augusti 1920 (nr 645), att till förmän, sjukvaktare och annan daglönare, som pensionerades efter den 30 juni 1920, skulle tillsvidare utgå pension, som vid en tjänstetid av 25 år skulle utgöra, för förman och sjukvaktare 600 kronor samt för annan daglönare 500 kronor jämte förhöjning av nämnda pensionsbelopp med 20 kronor för varje fullt tjänstår därutöver och under iakttagande tillika, att högsta pensionsbeloppet finge uppgå till, för förman och sjukvaktare 900 kronor samt för annan daglönare 800 kronor.

Beträffande daglönares avgång från anställning gällde före den 1 januari 1918 den bestämmelsen, att daglönare, som fyllt 65 år, skulle, därest han vore berättigad till pension, uppsägas från sin anställning vid flottan och anmälas till pensions erhållande. Från och med den 1 januari 1918 hava emellertid särskilda stadganden rörande anställning m. m. av varvsarbetare (daglönare) trätt i tillämpning, och skall enligt ifrågavarande bestämmelser varvsarbetare, som fyllt 65 år, uppsägas från sin anställning samt, om han är berättigad till pension, anmälas till erhållande därav.

Sedan fråga uppkommit, huruvida varvsarbetare, som antagits före den 1 januari 1918, borde avskedas med tillämpning av sistberörda bestämmelse, även om han icke vore berättigad till pension, förordnade Kungl. Maj:t genom brev den 18 mars 1921, att föreskriften, att varvsarbetare, som fyllt 65 år, skulle uppsägas från sin anställning, tillsvidare ej skulle tillämpas i fråga om varvsarbetare, vilken antagits före den 1 januari 1918, samt att i fråga om uppsägning av sådan arbetare den äldre bestämmelsen alltså fortfarande skulle gälla, dock med iakttagande att medgivande att kvarstå i tjänsten, därest så med kronans fördel befunnes förenligt, icke finge lämnas för längre tid än högst tre år efter uppnådd ålder av 65 år.

Sedan varvschefen vid flottans station i Stockholm hos marinförvaltningen gjort framställning om utverkande av pension åt, bland andra, fem vid varvet anställda eller förut anställda arbetare, nämligen bleckslagarförmannen Anders Johan Brodin, förrådskarlen Anders Olofsson, maskinreparatören Thure Carlsson, förre timmermannen Johan David Fredriksson och förre målaren Per Håkansson, vilka icke uppfyllde ovannämnda fordringar för pensions erhållande, har marinförvaltningen med skrivelse den 5 februari 1925 till Kungl. Maj:ts prövning överlämnat handlingarna i ärendet.

Av dessa inhämtas,

att Brodin, som är född den 1 september 1857, innehar omkring 24 tjänstår; att han på grund av sjukdom är ur stånd att sköta sitt arbete vid flottans varv; att han är gift; samt att han för år 1923 uppbar avlöning från varvet med omkring 3.000 kronor;

att Olofsson, som är född den 27 december 1858, innehar omkring 19 tjänst-år; att han på grund av starkt nedsatt synförmåga icke kan användas till egentligt arbete; att han saknar egna medel; samt att han för år 1923 uppbar avlöning från varvet med omkring 2,050 kronor;

att Carlsson, som är född den 11 maj 1857, innehar omkring 15 tjänst-år; att han på grund av sjukdom är oförmögen till vidare arbete vid flottans varv; att han är gift; samt att han för år 1923 uppbar avlöning från varvet med omkring 3,000 kronor;

att Fredriksson, som är född den 6 januari 1857, vid avgång från sin anställning vid varvet den 6 januari 1925 innehade omkring 22 tjänst-år; att han på grund av ålder är oförmögen till vidare arbete; att han saknar egna medel; samt att han för år 1923 uppbar avlöning från varvet med omkring 3,000 kronor; samt

att Håkansson, som är född den 26 november 1859, vid avgång från sin anställning vid varvet den 18 januari 1925 innehade omkring 20 tjänst-år; att han på grund av sviter efter slaganfall är oförmögen till arbete; att han är gift; samt att han för år 1923 uppbar avlöning från varvet med omkring 2,900 kronor.

I sin ovannämnda skrivelse den 5 februari 1925 har *marinförvaltningen* erinrat, att ämbetsverket i skrivelse till Kungl. Maj:t den 14 september 1921, angående beredande av pensioner till vissa varvsarbetare vid flottans varv i Stockholm, framhållit, att statsverket icke syntes böra undandraga sig att lämna uttjänata arbetare nödtorftigt underhåll på deras ålderdom, men att såsom förutsättning härför måste fordras, att arbetarna icke alltför kort tid varit anställda i statstjänst. I enlighet härmed funne *marinförvaltningen* skäligt, att pensioner bereddades förenämnda arbetare. Med hänsyn till den i propositionen nr 29 till 1922 års riksdag föreliggande utredningen och samma riksdags beslut i ämnet (riksdagens skrivelse nr 302), ansåge *marinförvaltningen*, att pensionerna borde bestämmas till följande belopp, nämligen för Brodin, som vid blivande avsked icke syntes komma att hava innehaft befattning som förman i två år, samt Fredriksson och Håkansson till 450 kronor, för Olofsson, som vid blivande avsked icke syntes komma att uppnå 20 tjänst-år, till 400 kronor samt för Carlsson till 350 kronor för år. Därtill komme pensionstillägg jämlikt kungörelse den 15 juni 1922 (nr 360).

Marinförvaltningen hemställde därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att envar av Brodin, Olofsson, Carlsson, Fredriksson och Håkansson finge från och med dagen näst efter den, varunder han erhållit avsked från sin anställning vid flottans varv i Stockholm, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension, Brodin, Fredriksson och Håkansson med 450 kronor, Olofsson med 400 kronor och Carlsson med 350 kronor.

Statskontoret har i utlåtande den 21 februari 1925 anfört, att statskontoret intet hade att erinra mot vad *marinförvaltningen* sålunda föreslagit.

Departements-
chefen.

Under åberopande av vad i ärendet sålunda förekommit får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att envar av förmannen Anders Johan Brodin, daglönarna Anders Olofsson och Thure Carlsson samt förra daglönarna Johan David Fredriksson och Per Håkansson må från och med månaden näst efter den, varunder han erhållit avsked från sin anställning vid flottans varv i Stockholm, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension, Brodin, Fredriksson och Håkansson med 450 kronor, Olofsson med 400 kronor och Carlsson med 350 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Eric Baad-Heimer.